

10.9.2024

Asia/5

5

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotus vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2025–2027

Pöydälle 03.09.2024

HEL 2024-003561 T 02 02 00

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää hyväksyä liitteen 1 mukaisen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotuksen vuodelle 2025 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2025–2027.

Esittelijän perustelut

Talous- ja strategiajohtaja ***** suunnittelupäällikkö ***** ja johtava controller ***** ovat kutsuttuina asiantuntijoina.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvion laadintaa ohjaavat kaupunginhallituksen päättämät 10.6.2024 § 365 kannanotot.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan rahoitus tulee valtiolta, jossa kaupungin vastuuperiaatteen kaltaisesti yleiskatteellinen rahoitus on sidottu kustannustason ja väestökasvun muutokseen sekä lakisääteisten tehtävämuutosten rahoitukseen.

Strategiset painopisteet vuodelle 2025

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan viisi strategista painopistettä vuonna 2025 ovat:

- henkilöstön saatavuus, pysyvyys ja osaaminen
- palvelujen saatavuus ja saavutettavuus
- yhteistyö erikoissairaanhoidon järjestämisessä
- palvelurakenne, tuotantotavat ja kustannusvaikuttavuus
- palvelutarve ja asiakaskokemus.

Peruspalvelujen saatavuuden parantamiseksi varmistetaan henkilöstön riittävyys ja osaaminen molemmilla kansalliskielillä muun muassa veto- ja pitovoiman lisäämisellä ja koulutuksilla. Henkilöstön pysyvyydellä parannetaan myös hoidon jatkuvuutta. Kilpailukykyinen palkkataso, oman työn hallinta ja vaikutusmahdollisuudet sekä ammattilaisten mahdollisuus kehittyä työssään varmistavat toimialan pito- ja vetovoiman työmarkkinoilla. Järjestämisen johtamisen ohella sitoudutaan hyvään esi-

henkilötyöhön kaikilla organisaation tasoilla. Laadukkaalla esihenkilötyöllä ja työn organisoinnilla lisätään työn mielekkyyttä.

Palvelujen saatavuudessa ja saavutettavuudessa huomioidaan helsinkiläisten ja kaupungin eri alueiden erilaiset lähtökohdat ja tarpeet. Palveluverkkoa kehitettäessä varmistetaan, että palvelut ovat riittävän lähellä asukkaita. Samalla varmistetaan ruotsinkielisten palveluketjujen toimivuutta, johtamista, kielitaitovaatimuksia, tiedottamista ja tiedonkeruuta yhdenvertaisten palvelujen turvaamiseksi molemmilla kansalliskielillä. Helsinki panostaa vammaisten ja ikäihmisten laadukkaisiin ja turvallisiin palveluihin sekä huomioi omaishoidon yhtenä hoitomuotona. Peruspalvelujen saatavuutta, molemmilla kansalliskielillä, vahvistetaan toimivalla monituottajamallilla ja lisäämällä digitaalisia palveluja. Lisäksi kehitetään pelastustoiminnan saatavuutta siten, että kasvavan ja kehittyvän pääkaupungin tarpeet sekä palvelutasolle asetetut vaatimukset täyttyvät. Toimialalla toimitaan ennaltaehkäisevästi kaikissa palveluissa ja peruspalveluilla on keskeinen rooli hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi. Lakisääteiset määräajat täsmentävät kaupunkistrategian ja palvelustrategian saatavuuden tavoitteita. Lisäksi laaditaan ratkaisuja, jotka turvaavat terveysasemien ja suun terveydenhuollon kiireettömän hoidon saatavuutta lainsäädännön edellyttämässä määrärajoissa.

Palveluverkkotarkastelua jatketaan dynaamisesti ja palveluverkon laajentamisessa edetään suunnitelman mukaisesti. Tarkastelussa ja uusissa hanke-esityksissä huomioidaan sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan palveluverkkolinjaukset (sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 23.5.2023 § 97). Palveluverkkotyö on sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla pysyvää toimintaa, jolla pyritään vastamaan asiakkaan palvelutarpeeseen. Palveluverkkotyöhön sisältyvällä tilaverkolla pyritään tukemaan palvelun toteuttamisen edellytyksiä saavutettavuus huomioiden. Materiaalista ja kalustollista valmiutta kehitetään ja hallintaa helpotetaan materiaalihallintajärjestelmän uudistamisella. Pelastustoiminnan sujuvuutta kehitetään tiivistämällä sidosryhmäyhteistyötä kaupunki- ja liikennesuunnittelun kanssa sekä kehittämällä liikennevaltuutusjärjestelmää. Onnettomuuksien ehkäisyn toimenpiteitä toteutetaan vuosisuunnitelman ja palvelutarpeiden mukaisesti. Pelastuslaitoksen valmisteluvastuulla olevat väestönsuojelun ja varautumisen suunnitelmat pidetään ajan tasalla ja tarkistetaan vuosittain. Oman toiminnan kehittämisessä pyritään hyödyntämään Euroopan sisäisen turvallisuuden rahaston hakuja, joilla läpi mennessään on merkittävää vaikutusta pelastuslaitoksen tuottamiin palveluihin pelastustoiminnassa.

Digitaalisia palveluja kehitetään osana palveluverkkoa. Asiakkaan palveluketjuja ja asiakaskokemusta parannetaan edelleen myös digitalisaation avulla. Digitaalisia palveluja hyödynnetään sekä asiakkaaksitu-

lovaiheessa että hoidon tai palvelun osana niin pitkään kuin hoito- tai asiakkuussuhde on voimassa. Neuvontaa ja ohjaamista annetaan digikanavissa muun muassa Maisan sekä chatbot- ja chat-palvelujen avulla. Hoidon- tai palveluntarpeen arviointi on digitaalisten palvelujen avulla mahdollista ympäri vuorokauden.

Digitaalisten palvelujen saavutettavuus varmistetaan noudattamalla Helsingin kaupungin saavutettavuuden suunnitteluperiaatteita, joissa huomioidaan kognitiivinen saavutettavuus, ymmärrettävä ja selkeä kieli, selkokieli ja visuaalinen saavutettavuus.

Sote-uudistuksen ytimessä on järjestämisen kokonaisuus ja palvelujen yhteensovittaminen. Tavoitteena on perus- ja erityistason palvelujen entistä parempi yhteentoimivuus vahvistamalla yhteistyötä ja kumppanuutta Uudenmaan hyvinvointialueiden ja HUSin kanssa. Erikoissairaanhoidon kustannusten hallinta on keskeisessä roolissa perustason palveluja vahvistettaessa. Toimivat palvelukokonaisuudet ja -ketjut edellyttävät palvelujen yhteensovittamista. Yhteistyön sujuvuus HUSin kanssa ensihoitopalvelujen tuottamisessa on myös tärkeää. Asiakkaiden palveluketjua johdetaan saumattomana kokonaisuutena riippumatta palveluntuottajasta.

Valtion rahoitusmalli ei huomioi riittävästi Helsingin erityispiirteitä, mikä aiheuttaa haasteita palvelujen järjestämiselle. Edunvalvontaan kiinnitetään erityistä huomiota. Jotta tulevaisuuden asiakastarpeeseen pystytään vastaamaan vaikuttavasti, tulee palvelujen tuottamistavat suunnitella entistä strategisemmin ja järjestelmällisemmin. Eri tuottamistapojen kustannusvertailujen lisäksi on tärkeää kyetä vertailemaan myös palvelujen sisältöjä ja laatua, jotta voidaan varmistaa asukkaiden palvelujen yhdenvertaisuus. Strategista henkilöstösuunnittelua lisätään osana toiminnan ja talouden johtamista. Painotus toimialalla vuonna 2025 on muutosohjelman toimeenpanossa.

Asiakasmaksujen korotuksia valmistellaan lainsäädännön sallimaan maksimiin tulojen kasvattamiseksi. Tämä tarkoittaa esimerkiksi terveyskeskusmaksun käyttöönottoa.

Asiakkaiden ja heidän läheistensä kokemukset ohjaavat jatkossa yhä enemmän palvelujen kehittämistä. Asiakkaiden kokemukset palveluista ja niiden hyödyistä ovat keskeinen osa vaikuttavuutta. Asiakkailta ja eri asiakasryhmillä on erilaisia tarpeita, joiden mukaan palveluja ja monialaista yhteistyötä kohdennetaan. Jotta tulevaisuudessa ymmärretään entistä paremmin asukkaiden kokemuksia ja palvelutarvetta, vuoden 2025 aikana jatketaan järjestäjän suunnitelmallisen tietopohjan kehittämistä ja rakentamista.

Esitys vuoden 2025 talousarvioksi

10.9.2024

Talousarvion määrärahat ovat alustavia ja valmisteltu valtiovarainministeriön keväällä julkaiseman rahoituslaskelman mukaan. Valtionvarainministeriö julkaisi hyvinvointialueiden ennakkollisen rahoituslaskelman 29.4.2024 ja tämän hetken tiedon mukaan julkaisee lopulliset rahoituslaskelmat syys-lokakuussa 2024.

Toimialan toisen virallisen ennusteen mukaan vuoden 2024 arvioitu alijäämä on noin 33,0 miljoonaa euroa, joka on tasapainotettava vuoden 2027 loppuun mennessä. Taloussuunnitelmakauden 2025–2027 valtion rahoituksen kasvu on pienenevä, joten toimialalla jatketaan määrätietoisesti muutosohjelmaa talouden tasapainottamiseksi. Vuoden 2024 valtion rahoitus on korjattu valtiovarainministeriön joulukuussa 2023 julkaisemaan rahoitukseen vuodelle 2024.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala (milj. euroa)	TP 2023	TA 2024	Ennuste 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	230,9	200,1	250,2	257,1	252,4	261,9
Toimintamenot	-2 800,3	-2 891,2	-2 980,4	-3 160,6	-3 228,5	-3 319,4
Toimintakate	-2 569,4	-2 691,1	-2 730,2	-2 903,4*	-2 976,1	-3 057,5
Valtion rahoitus	2 600,9	2 699,7	2 699,7	2 956,9	3 008,0	3 035,0
Rahoitustulot- ja kulut	8,6	3,0	7,0	9,5	7,0	7,0
Vuosikate	40,1	11,6	-23,4	62,9	38,9	-15,5
Poistot ja arvonalennukset	-11,1	-16,0	-9,5	-10,0	-10,0	-10,0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	29,0	-4,4	-33,0	52,9	28,9	-25,5
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	29,0	-4,4	-33,0	52,9	28,9	-25,5

*pyöritys

Vuoden 2025 talousarviossa tavoitellaan 52,9 miljoonan euron ylijäämäistä tilikauden tulosta. Ylijäämäisellä tuloksella varaudutaan taloussuunnitelmavuosien 2026–2027 pienenevään valtion rahoitukseen kasvuun.

Vuoden 2024 arvioitu alijäämäinen tilinpäätösennuste, 33,0 miljoonaa euroa, katetaan taloussuunnitelmakauden aikana. Vuosien 2024–2027 kumulatiivinen tulos on 23,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan vuoden 2025 talousarvion tulot ovat 257,1 miljoonaa euroa ja menot 3160,6 miljoonaa euroa ja toimintakate on -2 903,4 miljoonaa. Toimintaa rahoitetaan toimialan omien tulojen lisäksi valtion rahoituksella, jonka arvio on 2 956,9 miljoonaa eu-

roa. Tämän lisäksi toimialan tulokseen vaikuttavat rahoitustuotot ja poistot.

Menoraami kasvaa yhteensä 9,3 % (269,4 miljoonaa euroa) vuoden 2024 talousarviosta.

Merkittävimmät kustannusten kasvuun vaikuttavat tekijöitä ovat:

- palkankorotuksen kustannusvaikutus noin 44,9 miljoonaa vuodelle 2025, joka sisältää vuoden 2024 voimaan tulleet korotukset
- muu kustannustason nousu 38,5 miljoonaa euroa
- väestön/palvelutarpeen kasvu 18,2 miljoonaa euroa
- HUS-yhtymän maksuosuuden kasvu 24,2 miljoonaa euroa.

Valtion rahoituksessa olevan jälkikäteistarkistuksen perusteella alustavassa talousarviossa on myös varauduttu kattamaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuuksien budjettivajetta ja kohdentamaan yli kustannustason muutosindeksin määrärahoja palvelukokonaisuuksille.

Esitys sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan vuoden 2025 talousarvioksi ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmaksi on tämän asian liitteenä 1.

Investoinnit ja irtain käyttöomaisuus

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on laatinut kaupunkitasoisen linjauksen mukaan talonrakennushankkeiden rakentamisohjelman (liite 2).

Sosiaali-, terveys- pelastustoimialan ehdotus irtaimen omaisuuden raamiksi on 12,2 miljoonaa euroa, mikä on 5,4 miljoonaa euroa enemmän kuin kuluvan vuoden irtaimen omaisuuden raami. Irtaimen omaisuuden hankinnat ovat liitteenä 3.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen ehdotus investointien ICT- hankintoihin on 3,5 miljoonaa euroa. ICT-hankinnat ovat liitteenä 4.

Ministeriöille vuoden loppuun mennessä toimitettava vuosien 2025–2029 investointisuunnitelma tarkentuu irtaimen omaisuuden investointisuunnitelman ja rakentamisohjelman osalta lopulliseen muotoon kaupunginvaltuuston hyväksytyä talousarvion 2025 ja taloussuunnitelman 2025–2027.

Esittelijä

vs. sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Leena Turpeinen

Lisätiedot

10.9.2024

Asia/5

Sampo Pajari, talous- ja strategiajohtaja, puhelin: 09 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioehdotus 2025 ja taloussuunnitelma 2025-2027
- 2 Vuosien 2024 - 2030 vuokraikutukset
- 3 Irtaimen määrärahatarpeiden kehitys 2025-2034
- 4 ICT investointikehitys ja HUS-yhteiset investoinnit

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano